

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

Културни институции са музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2017 г. в област Бургас действат 12 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство със 103.7 хил. фондови единици, като броят им се увеличава с 0.4% в сравнение с 2016 година. От тях цифровизирани са 11.6 хил. фондови единици, което е с 34.2% по-малко в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите в област Бургас през 2017 г. са 230.2 хил. и в сравнение с 2016 г. се увеличават с 10.4%. В дните със свободен вход са осъществени 13.0% от посещенията на музеите (29.9 хил.). През 2017 г. броят на посещенията в музеите от чужденци се увеличава с 28.4 хиляди (фиг. 1).

Фиг. 1. Посещения в музеите в област Бургас

Общият брой на персонала на музеите в областта през 2017 г. е 125, който се намалява с 6.0% в сравнение с 2016 година.

2. Сценични изкуства

През 2017 г. в действащите 3 театъра в област Бургас са организирани 874 представления, които са посетени от 140.2 хил. зрители. В сравнение с 2016 г. представленията се увеличават с 15.9%, а посещенията - с 8.8%. Средният брой посетители на един театър през 2017 г. е 46.7 хил. и в сравнение с предходната година се увеличава с около 3.8 хиляди. Намалява средният брой посетители на едно представление от 171 души през 2016 г. на 160 души през 2017 година.

Разпределението на театрите по вид и представени постановки през 2017 г. е както следва:

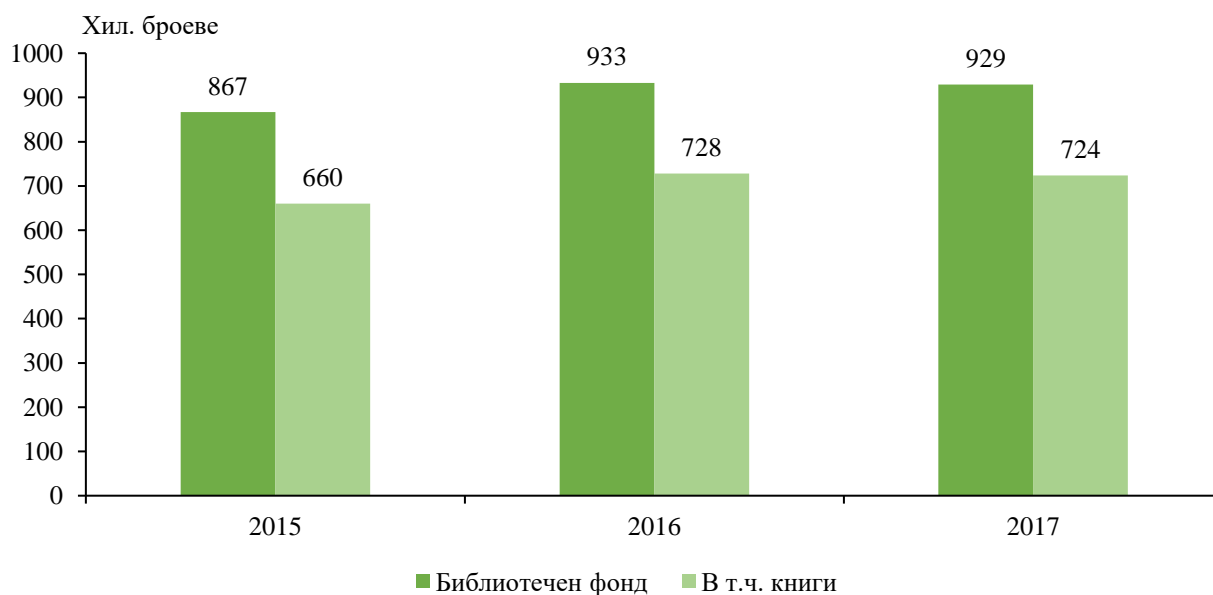
- 1 драматичен театър със 198 представления;
- 1 куклен театър с 476 представления;
- 1 оперен театър с 200 представления.

През 2017 г. в областта развива дейност 1 ансамбъл за народни песни и танци, представленията на този колектив са 33 броя и са посетени от 12.7 хил. зрители.

3. Библиотеки

През 2017 г. броят на библиотеките в област Бургас с библиотечният фонд над 200 хил. библиотечни единици са 2. Библиотечният фонд се състои от 928.8 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. С най-висок дял от общия библиотечен фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 77.9% (723.7 хил.) (фиг. 2).

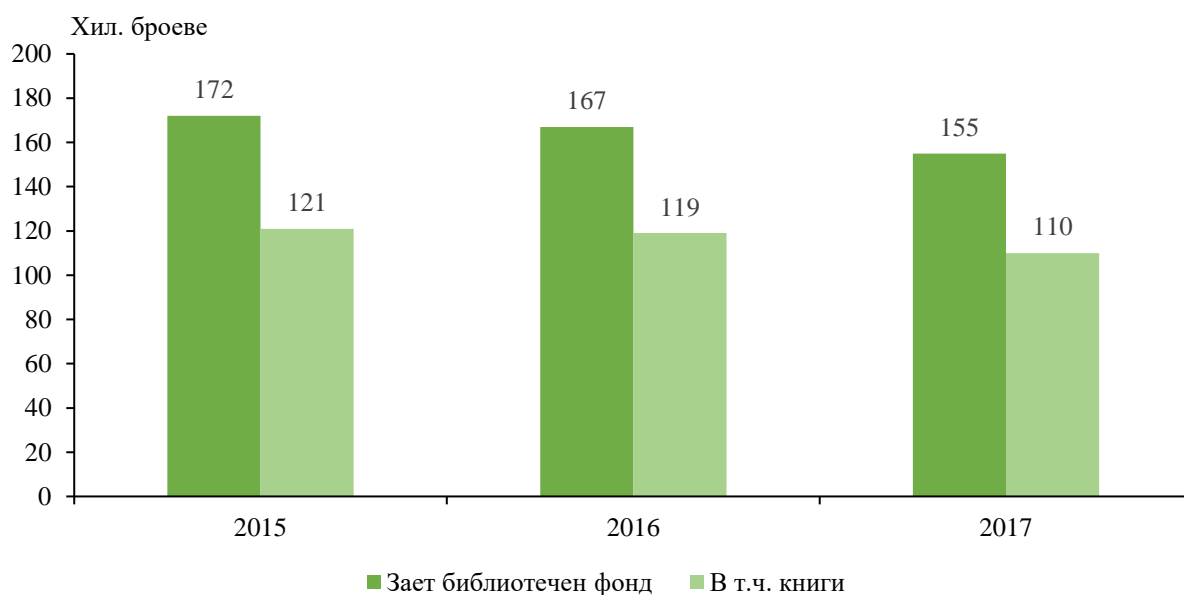
Фиг. 2. Библиотечен фонд

Регистрираните в тези библиотеки читатели са 5.9 хил., като 3.8 хил.(64.6%) от тях са жени. Посещенията в библиотеките са 50.2 хил., а общият зает библиотечен фонд на един читател в тези библиотеки е 26 броя (фиг. 3).

Фиг. 3. Зает библиотечен фонд

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

1. Кина

В края на 2017 г. броят на киноекраните в област Бургас е 14. Средната посещаемост за годината на екран е 25 159 лица.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2013	2014	2015	2016	2017
Кина	1	2	1	2	5
Екрани	10	18	10	11	14
Прожекции	17 497	21 375	17 791	18 431	18 063
Посещения	349 827	384 144	361 404	363 745	352 225

През 2017 г. прожекциите в кината намаляват с 2.0%, а посещенията - с 3.2% в сравнение с 2016 година

През 2017 г. са прожектирани 352 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 20 - български, 73 - европейски, 255 - от САЩ, и 4 - от други страни.

2. Радиопрограмна дейност

През 2017 г. радиооператорите в област Бургас са 8 и в сравнение с предходната година остават непроменени. Излъчените от тях радиопредавания са с 108 часа повече в сравнение с 2016 година.

3. Телевизионна програмна дейност

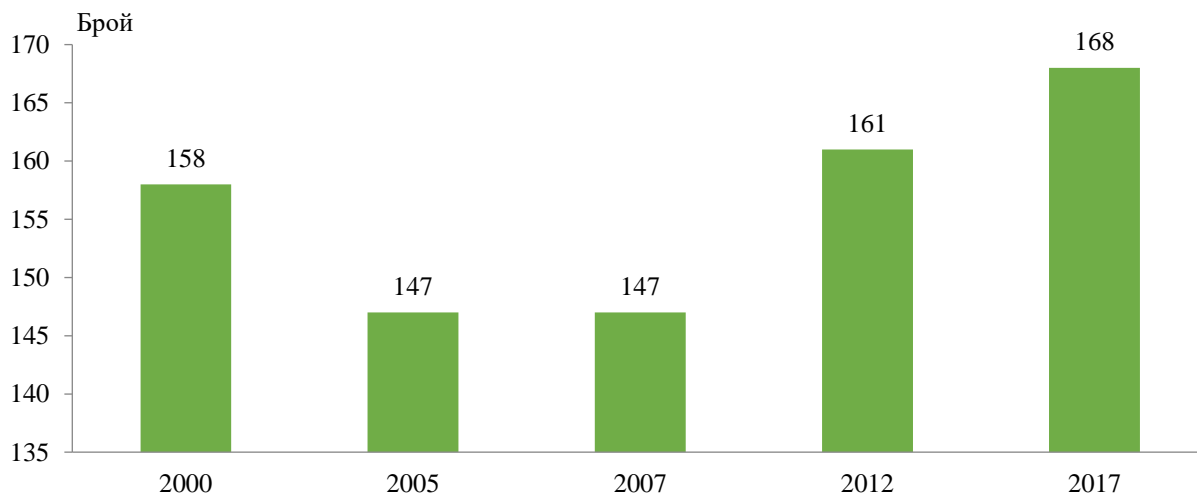
През 2017 г. в Бургаска област действат 3 български регистрирани и лицензирани телевизионни оператори. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 20.9 хил. часа, което е с 0.2% по-малко в сравнение с предходната година.

Читалища

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалищата на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Към 31.12.2017 г. действащите читалища на територията на област Бургас са 168, от тях 38 (22.6%) са в градовете, а 130 (77.4%) в селата. В сравнение с 2012 г. се наблюдава увеличение на броя на читалищата със 7, или 4.3%, съответно с 4 (11.8%) в градовете и с 3 (2.4%) в селата (фиг. 4). Членовете на читалищата са 15 441, като спрямо 2012 г. броят им се увеличава с 1 971, или с 14.6%

Фиг. 4. Читалища в област Бургас през периода 2000 - 2017 година

За първи път в настоящото изследване беше събрана информация за компютърната осигуреност, предоставяне на достъп до интернет, наличието на действащи библиотеки, както и зали за представления:

- В 158 читалища, или 94.0% от всички читалища, има действащи библиотеки.
- 59 читалища (35.1%) предлагат услуги за ползване на компютър с достъп до интернет за потребители;
- 106 (63.1%) читалища разполагат със зала за представления.

В съответствие с целите на читалищната дейност се сформират школи/групи/състави, чрез които се „задоволяват потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място“. През 2017 г. в читалищата се развива любителска художествена творческа дейност, както следва:

- В категорията „музикално и певческо творчество“ общият брой на групите е 196, с 2 243 участници в тях са и 1 299 изяви през годината. Най-голям е броят на съставите по фолклорно пеене - 140, с 1 599 участници и 867 изяви;
- Танцовите състави са 137 с общ брой на участниците 2 184 и 781 изяви. В тази категория най-много са съставите по български народни танци - 101, с 1 640 участници и 573 изяви;
- Общият брой на клубовете и кръжоците е 344 с 2 063 участници в тях и 449 изяви. Преобладават театралните клубове - 267, следвани от тези по приложни изкуства (20) и изобразително изкуство (18).

За постигане на целите на читалищната дейност, през 2017 г. са организирани общо 3 541 културни и творчески прояви. Най-голям е броят на организирани от читалищата чествания на бележити дати и годишнини - 1 331, следван от празненства и фестивали - 1 095.

Методологични бележки

Информация за дейността на музеите се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база.

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцените, местата, представленията, посетителите, постановките по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Статистическите данни за дейността на **читалищата** се получават в резултат на провеждането на годишно статистическо изследване, обхващащо всички читалища учредени съгласно закона за Народните читалища. Периодичността на изследването е на пет години.

Предмет на наблюдение е дейността на читалищата в градовете и в селата. Техническа (отчетна) единица на наблюдение е отделното читалище. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: приходите и разходите на читалищата, любителското художествено творчество, културните и творческите дейности, членовете и персонала.

Дефиниция: Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи.

Курсовете включват: езикови, музикални, балетни и други;

- Любителското художествено творчество включва: музикални и танцови групи, групи за изворен фолклор, драматични формации, клубове и кръжоци;

- Културните и творческите дейности включват: чествания на бележити дати, обсъждания на книги, празненства, събори, уредени музейни сбирки и други;

- Членовете и ръководните органи включват: действителни, спомагателни и колективни, настоятелство; проверителна комисия;

- действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;

- спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас;

- колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалищата, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание.

- Персонала включва: персонал на субсидирана и на извън субсидирана численост.

Териториален обхват Читалища, членове, приходите и разходите и културни и творчески дейности организирани от читалищата се представят на национално ниво и по статистически зони, статистически райони и по области.

Данни от предходни изследвания в областта на културата могат да бъдат намерени на сайта на НСИ, раздел „Култура“, (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>), както и в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).